

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0355/2000

24 november 2000

*

VERSLAG

over het initiatief van de Portugese Republiek voor een kaderbesluit inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure
(9650/2000 – C5-0392/2000 – 2000/0813(CNS))

Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

Rapporteur: Carmen Cerdeira Morterero

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **I Samenwerkingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **II Samenwerkingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- *** Instemming
Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen
- ***I Medebeslissingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- ***II Medebeslissingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- ***III Medebeslissingsprocedure (derde lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerp tekst

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
WETGEVINGSVOORSTEL	5
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE	28
TOELICHTING.....	29
ADVIES VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN EN INTERNE MARKT	36
ADVIES VAN DE COMMISSIE RECHTEN VAN DE VROUW EN GELIJKE KANSEN	39

PROCEDUREVERLOOP

Bij schrijven van 27 juli 2000 verzocht de Raad, overeenkomstig artikel 39, lid 1 van het EG-Verdrag, het Parlement om advies inzake het initiatief van de Portugese Republiek voor een kaderbesluit inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure (9650/2000 – 2000/0813(CNS)).

Op 4 september 2000 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van dit voorstel naar de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken als commissie ten principale en naar de Commissie juridische zaken en interne markt en de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen als medeadviserende commissies (C5-0392/2000).

De Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken benoemde op haar vergadering van 14 september 2000 Carmen Cerdeira Morterero tot rapporteur.

De commissie behandelde het initiatief van de Portugese Republiek en het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 19 september, 14 november en 23 november 2000.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de ontwerpwetgevingsresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Graham R. Watson, voorzitter; Robert J.E. Evans en Bernd Posselt, ondervoorzitters; Carmen Cerdeira Morterero, rapporteur; Jan Andersson (verving Michael Cashman), Maria Berger (verving Adeline Hazan), Charlotte Cederschiöld, Carlos Coelho, Gérard M.J. Deprez, Giuseppe Di Lello Finuoli, Jorge Salvador Hernández Mollar, Anna Karamanou, Ewa Klamt, Jean Lambert (verving Patsy Sörensen), Minerva Melpomeni Malliori (verving Margot Keßler), Hartmut Nassauer, Elena Ornella Paciotti, Ana Palacio Vallelersundi (verving Mary Elizabeth Banotti), Hubert Pirker, Martine Roure (verving Joke Swiebel), Ingo Schmitt (verving Rocco Buttiglione), The Earl of Stockton (verving Timothy Kirkhope overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Anna Terrón i Cusí en Jan-Kees Wiebenga.

De adviezen van de Commissie juridische zaken en interne markt en de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen zijn bij dit verslag gevoegd.

Het verslag werd ingediend op 24 november 2000.

De termijn voor de indiening van amendementen wordt bekendgemaakt in de ontwerpagenda voor de vergaderperiode waarin het verslag wordt behandeld.

WETGEVINGSVOORSTEL

Initiatief van de Portugese Republiek voor een kaderbesluit inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure (9650/2000 – C5-0392/2000 – 2000/0813(CNS))

Dit initiatief wordt als volgt gewijzigd:

Door de Republiek Portugal voorgestelde tekst¹

Amendementen van het Parlement

(Amendement 1)

Overweging 1

(1) Overeenkomstig het Actieplan van de Raad en de Commissie over hoe de bepalingen van het Verdrag van Amsterdam inzake de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid(3) het best kunnen worden uitgevoerd, met name punt 51, onder c), waarin bepaald is dat binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag de kwestie van slachtofferhulp moet worden aangepakt door het maken van een vergelijkende studie van slachtoffervergoedingsregelingen en de haalbaarheid van de actie binnen de Unie moet worden nagegaan.

(1) Overeenkomstig het Actieplan van de Raad en de Commissie over hoe de bepalingen van het Verdrag van Amsterdam inzake de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid(3) het best kunnen worden uitgevoerd, met name **punt 19 en** punt 51, onder c), waarin bepaald is dat binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag de kwestie van slachtofferhulp moet worden aangepakt door het maken van een vergelijkende studie van slachtoffervergoedingsregelingen en de haalbaarheid van de actie binnen de Unie moet worden nagegaan.

Motivering

Ook in punt 19 van de mededeling wordt duidelijk verwezen naar de slachtoffers van misdrijven en de hulp die de Europese Unie hen moet bieden.

(Amendement 2)

Overweging 2

(2) De Commissie **heeft** op 14 juli 1999 aan de Raad, het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité **een mededeling** doen toekomen **betreffende** "Slachtoffers van misdrijven in de Europese Unie: reflecties over normen en maatregelen".

(2) De **inhoud van de mededeling die de** Commissie op 14 juli 1999 aan de Raad, het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité **heeft** doen toekomen, **getiteld** "Slachtoffers van misdrijven in de Europese Unie: reflecties over normen en maatregelen"¹.

¹COM(1999) 349.

Motivering

De tekst is anders gerangschikt met het oog op grotere duidelijkheid en met name om te laten blijken dat rekening is gehouden met de inhoud van bovengenoemde mededeling van de Commissie. Voorts wordt verwezen naar het basisdocument om de raadpleging daarvan te

¹ PB C 243 van 24.8.2000, blz. 4.

vergemakkelijken.

(Amendement 3)

Overweging 3

(3) Het Europees Parlement **heeft** op 15 juni 2000 **een resolutie** goedgekeurd inzake de mededeling van de Commissie.

3. De inhoud van de resolutie die het Europees Parlement op 15 juni 2000 **heeft** goedgekeurd inzake de mededeling van de Commissie **van 14 juli 1999.**

Motivering

De tekst werd opnieuw geordend omwille van de duidelijkheid en met name wordt benadrukt dat rekening is gehouden met de resolutie van het Europees Parlement als motivering voor het onderhavige wetgevingsvoorstel. Bovendien wordt de datum van de goedkeuring van de mededeling van de Commissie vermeld.

(Amendement 4)

Overweging 4 bis (nieuw)

(4 bis) In de conclusies van de Europese Raad van 15 en 16 oktober 1999 van Tampere, en met name de punten 5, 29, 30 en 31 wordt verklaard: dat vrijheid alleen kan worden genoten bij de gratie van een ware rechtsruimte, waarin de burgers in elke andere lidstaat even gemakkelijk toegang hebben tot de rechter en tot de autoriteiten als in hun eigen lidstaat; dat om de toegang tot de rechter te vergemakkelijken de Europese Raad de Commissie verzoekt ook een gemakkelijk toegankelijk informatiesysteem in te stellen dat wordt onderhouden en bijgewerkt door een netwerk van bevoegde nationale autoriteiten; dat de Europese Raad de Raad verzoekt op grond van voorstellen van de Commissie minimumnormen vast te stellen om in de gehele Unie een adequaat niveau van rechtsbijstand in geval van grensoverschrijdende rechtszaken te waarborgen; dat in de gehele Unie gemeenschappelijke minimumnormen voor meertalige formulieren of documenten moeten worden vastgesteld.

Motivering

Het is van belang te verwijzen naar de conclusies van de Europese Raad van Tampere die alhoewel zij een algemene strekking hebben rechtstreeks verband houden met de complexe vraagstukken waarmee een persoon te maken krijgt die het slachtoffer is van een misdrijf in een andere lidstaat van de Europese Unie dan de lidstaat waar zij haar woonplaats heeft.

(Amendement 5)

Overweging 5

(5) De Raad heeft op 24 februari 1997 Gemeenschappelijk Optreden 97/154/JBZ aangenomen ter bestrijding van mensenhandel en seksuele uitbuiting van kinderen.

(5) De Raad heeft op 24 februari 1997 *op basis van artikel K.3 van het vorig Verdrag betreffende de Europese Unie* Gemeenschappelijk Optreden 97/154/JBZ aangenomen ter bestrijding van mensenhandel en seksuele uitbuiting van kinderen.

Motivering

Vermeld dient te worden dat de samenwerking op het gebied van justitie en binnenlandse zaken werd ingevoerd door het Verdrag betreffende de Europese Unie dat op 7 februari 1992 in Maastricht is ondertekend. Met dit doel voor ogen waren in artikel K.3 verschillende soorten wetgevingsteksten opgesomd, in de eerste plaats het "gemeenschappelijk optreden", overeenkomstig lid 2, sub b) van dit artikel.

(Amendement 6)

Overweging 6

(6) De Raad **heeft** op 23 november 1995 een resolutie goedgekeurd inzake de bescherming van getuigen in het kader van de bestrijding van de internationale georganiseerde criminaliteit.

(6) ***Er dient rekening mee te worden gehouden dat*** de Raad op 23 november 1995 een resolutie **heeft** goedgekeurd inzake de bescherming van getuigen in het kader van de bestrijding van de internationale georganiseerde criminaliteit.

Motivering

De geciteerde bepaling was een belangrijk element bij de motivering van het kaderbesluit.

(Amendement 7)

Overweging 7

(7) Op dit gebied bestaan reeds meerdere instrumenten afkomstig van internationale organen:

- Aanbeveling R (85) 11 van de Raad van Europa inzake de positie van het slachtoffer in het kader van de strafwet en de strafrechtelijke procedure;
- het Europees Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven, ondertekend te Straatburg op 24 november 1983;

(7) ***Er dient rekening mee te worden gehouden dat*** op dit gebied reeds meerdere instrumenten bestaan afkomstig van internationale organen:

- Aanbeveling R (85) 11 van de Raad van Europa inzake de positie van het slachtoffer in het kader van de strafwet en de strafrechtelijke procedure;
- het Europees Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven, ondertekend te Straatburg op 24 november 1983;
- ***de aanbeveling van de Raad van Europa over hulp aan slachtoffers en het voorkomen van vervolging van 17 september 1987,***

- Aanbeveling R (99) 19 van het Comité van Ministers aan de lidstaten inzake de bemiddeling in strafzaken;

- de Verklaring van de Verenigde Naties inzake de grondrechten op rechtsgebied voor slachtoffers van misdrijven en machtsmisbruik;

- de werkzaamheden van het Europees Forum voor Slachtofferhulp, in het bijzonder de Verklaring inzake de rechten van het slachtoffer in de strafprocedure.

Aanbeveling R (99) 19 van het Comité van Ministers aan de lidstaten inzake de bemiddeling in strafzaken;

de Verklaring van de Verenigde Naties inzake de grondrechten op rechtsgebied voor slachtoffers van misdrijven en machtsmisbruik *die de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in haar resolutie 40/34 van 29 november 1985 heeft goedgekeurd*;

- de werkzaamheden van het Europees Forum voor Slachtofferhulp, in het bijzonder de Verklaring inzake de rechten van het slachtoffer in de strafprocedure.

Motivering

Benadrukt wordt dat relevante internationale normen elementen zijn geweest bij de motivering van en het begrip van het kaderbesluit.

Bovendien wordt verwezen naar een andere belangrijke internationale norm en wordt de datum vermeld waarop de resolutie 40/34 door de Verenigde Naties is goedgekeurd.

(Amendement 8)

Overweging 8

(8) De lidstaten *moeten* hun wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de strafprocedure onderling aanpassen, met name ten aanzien van de ondersteuning van slachtoffers van misdrijven en in het bijzonder rekening houdend met de hierna genoemde beginselen.

(8) *Het is dringend noodzakelijk dat* de lidstaten hun wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de straf- *en burgerrechtelijke* procedure onderling aanpassen, met name ten aanzien van de ondersteuning van slachtoffers van misdrijven en in het bijzonder rekening houdend met de hierna genoemde beginselen.

Motivering

De Europese Unie heeft de urgente verplichting de burgers te waarborgen dat de Europese ruimte van vrijheid ook een ruimte van gerechtigheid is en dat eenieder die buiten het grondgebied van zijn staat van herkomst het slachtoffer wordt van een misdrijf in alle landen van de Unie een behandeling en bescherming volgens dezelfde beginselen geniet.

(Amendement 9)

Overweging 9

(9) Het is belangrijk dat de noden van het slachtoffer op een geïntegreerde, alomvattende en gestructureerde wijze worden gezien en behandeld, en dat gedeeltelijke of incoherente oplossingen die tot secundaire victimisatie aanleiding kunnen geven, worden vermeden.

a) Het is belangrijk dat de noden van het slachtoffer op een geïntegreerde, alomvattende en gestructureerde wijze worden gezien en behandeld, en dat gedeeltelijke of incoherente oplossingen die tot secundaire victimisatie aanleiding *kunnen* geven, worden vermeden.

Motivering

Dit is bovenal een formeel amendement. Overweging 8 verwijst naar de beginselen die de lidstaten moeten eerbiedigen wanneer zij hun wetgevingen gaan harmoniseren, vooral wat de hulp aan de slachtoffers betreft. Deze beginselen komen vervolgens ook ter sprake in de overwegingen 9 t/m 17. Formeel gezien moeten deze overwegingen, die verbonden zijn met overweging 8, een onderling verband krijgen in de vorm van een aantal sublinea's, sub a) – sub i), in die zin dat het steeds duidelijk is dat zij in verband staan met overweging 8 en verschillende delen zijn van één geheel.

(Amendement 10)

Overweging 10

(10) Het begrip procedure **dient derhalve** de contacten te behelzen van het slachtoffer met autoriteiten, overheidsdiensten en organisaties voor slachtofferhulp, wier optreden - ook wanneer het strafprocesrecht daar niet in voorziet - essentieel is voor de behartiging van de belangen van het slachtoffer, zowel vóór, tijdens als na de strafprocedure stricto sensu.

b) Om voornoemde reden dient het begrip procedure de contacten te behelzen van het slachtoffer met autoriteiten, overheidsdiensten en organisaties voor slachtofferhulp, wier optreden - ook wanneer het strafprocesrecht daar niet in voorziet – essentieel is voor de behartiging van de belangen van het slachtoffer, zowel vóór, tijdens als na de strafprocedure stricto sensu.

Motivering

De formele redenen om het cijfer 10 te vervangen door sub b) zijn dezelfde als die welke in amendement 8 werden aangegeven.

Voorts wordt duidelijk dat het hier omschreven beginsel het gevolg is sub a).

(Amendement 11)

Overweging 11

(11) De **draagwijdte** van dit kaderbesluit is **beperkt** tot de behartiging van de belangen van het slachtoffer in het kader van de strafprocedure.

c) De bepalingen van dit kaderbesluit behartigen de belangen van het slachtoffer in het kader van de strafprocedure.

Motivering

Hier gelden dezelfde formele argumenten als voor amendement 8.

De vervanging van het woord "draagwijdte" door "bepalingen" verschaft een meer passende juridische term. Ook werd het woord "beperkt" geschrapt vanwege de restrictieve connotatie.

(Amendement 12)

Overweging 12

(12) Onverminderd de toekomstige algemene **aanpak** binnen de Unie van de schadeloosstelling van slachtoffers van delicten, hebben de regels van dit kaderbesluit betreffende schadeloosstelling

d) Onverminderd de noodzakelijke toekomstige algemene **benadering** binnen de Unie van de schadeloosstelling van slachtoffers van delicten, hebben de regels van dit kaderbesluit betreffende

en bemiddeling derhalve betrekking op strafrechtelijke en niet op burgerrechtelijke procedures.

schadeloosstelling en bemiddeling derhalve betrekking op strafrechtelijke en niet op burgerrechtelijke procedures.

Motivering

De vervanging van het nummer door een sublinea om dezelfde redenen als in amendement 8.

Anderzijds is het onontbeerlijk dat de oplossing van alle problemen in verband met personen die buiten hun land van herkomst het slachtoffer worden van een misdrijf een algemene oplossing moet zijn ook al is het moeilijk om zeer uiteenlopende wetgevingen onder één noemer te brengen.

(Amendement 13)

Overweging 13

(13) Er is een onderlinge aanpassing **nodig** van de oplossingen die in het kader van de strafprocedure bestaan inzake de status en de voornaamste rechten van het slachtoffer, **met bijzondere aandacht voor** het recht van het slachtoffer met respect te worden bejegend, te spreken en geïnformeerd te worden, te begrijpen en begrepen te worden, beschermd te worden in de verschillende fasen van de procedure; ook moet rekening worden gehouden met het nadelige feit dat het slachtoffer in een andere staat woont dan die waar het strafbaar feit is gepleegd, **enz.**

e) De noodzaak van een onderlinge aanpassing van de oplossingen die in het kader van de strafprocedure bestaan inzake de status en de voornaamste rechten van het slachtoffer, **in het bijzonder van kinderen, met inbegrip van** het recht van het slachtoffer met respect te worden bejegend, te spreken en geïnformeerd te worden, te begrijpen en begrepen te worden, beschermd te worden in de verschillende fasen van de procedure; ook moet rekening worden gehouden met het nadelige feit dat het slachtoffer in een andere staat woont dan die waar het strafbaar feit is gepleegd.

Motivering

Met dit amendement wordt beoogd de aandacht te vestigen op de situatie van de kinderen die het slachtoffer zijn van misdaden die alle vormen van pedofilie kunnen omvatten, met inbegrip van misbruik van internet. De afkorting "enz." heeft geen duidelijke betekenis en kan dus geschrapt worden.

(Amendement 14)

Overweging 14

(14) Het is belangrijk het slachtoffer de beste rechtsbescherming en verdediging van zijn relevante belangen te **bieden**, ongeacht in welke lidstaat hij zich bevindt.

f) De noodzaak het slachtoffer **concrete toegang tot de rechter**, de beste rechtsbescherming en **een passende** verdediging van zijn relevante belangen te **waarborgen**, ongeacht in welke lidstaat hij zich bevindt.

Motivering

Dezelfde formele reden als voor amendement 8.

De voorgestelde wijziging vloeit voort uit de juridische verplichting van de Europese Unie de

bescherming van de rechten van haar burgers te waarborgen als deze worden geschonden.

(Amendement 15)

Overweging 15

(15) Het *is* in het kader van de strafprocedure **van belang dat** vóór, tijdens en na de procedure organisaties voor slachtofferhulp kunnen optreden.

g) het belang dat in het kader van de strafprocedure vóór, tijdens en na de procedure organisaties voor slachtofferhulp kunnen optreden.

Motivering

De vervanging van het cijfer 15 door sub g) berust op dezelfde gronden als voor amendement 8.

Het werkwoord is door een zelfstandig naamwoord vervangen om duidelijk te maken dat de subalinea een algemeen principe omvat.

(Amendement 16)

Overweging 16

(16) De ambtenaren die in contact staan met het slachtoffer **dienen** een passende en degelijke opleiding **te** krijgen; dit is van fundamenteel belang zowel voor het slachtoffer als voor het bereiken van de doelstellingen van de procedure.

h) De noodzaak dat de ambtenaren die in contact staan met het slachtoffer een passende en degelijke opleiding krijgen; dit is van fundamenteel belang zowel voor het slachtoffer als voor het bereiken van de doelstellingen van de procedure.

Motivering

Dezelfde redenen als bij het vorig amendement.

(Amendement 17)

Overweging 17

(17) Gebruikmaking van bestaande netwerken van contactpunten in de lidstaten, zowel in het gerechtelijk systeem als in organisaties voor slachtofferhulp, **komt** de verdediging van de belangen van het slachtoffer in de procedure **ten goede**.

i) Het voordeel van het gebruikmaken van bestaande netwerken van contactpunten in de lidstaten, zowel in het gerechtelijk systeem als in organisaties voor slachtofferhulp, **voor** de verdediging van de belangen van het slachtoffer in de procedure.

Motivering

Ter verduidelijking van deze tekst werd het cijfer 17 vervangen door sub i) en worden dezelfde criteria gebruikt als in amendement 8.

(Amendement 18)

Artikel 1, sub a)

a) slachtoffer: de natuurlijke persoon die op het grondgebied van een lidstaat door een strafbaar feit wordt getroffen. In geval

a) slachtoffer: de natuurlijke persoon die op het grondgebied van een lidstaat door een strafbaar feit wordt getroffen. In geval

van overlijden van het slachtoffer **kunnen** familieleden of gelijkgestelde personen ook als slachtoffer **worden** aangemerkt; **in beide gevallen wordt rekening gehouden met de nationale wet van de lidstaat waar de procedure zich afspeelt;**

van overlijden van het slachtoffer **worden** familieleden of gelijkgestelde personen ook als slachtoffer aangemerkt.

Motivering

Als het slachtoffer ingevolge het misdrijf is overleden is het onontbeerlijk dat wordt getracht de veroorzaakte schade ten dele te vergoeden en worden familieleden of gelijkgestelde personen die van hem afhankelijk waren eveneens als slachtoffer aangemerkt met het oog op een rechtvaardige schadeloosstelling.

(Amendement 19)

Artikel 1, sub b)

b) organisatie voor slachtofferhulp: de niet-gouvernementele organisatie waarvan de **oogmerken**, hulp te bieden **en** passend, kosteloos en vertrouwelijk **te handelen** door de lidstaat worden erkend als aanvulling op diens handelen op dit gebied;

b) organisatie voor slachtofferhulp: de niet-gouvernementele organisatie **die in een lidstaat wettelijk is opgericht**, waarvan **de oogmerken en/of activiteiten**, hulp te bieden **aan de slachtoffers van een misdrijf, welke** passend, kosteloos en vertrouwelijk **zijn**, door de lidstaat worden erkend als aanvulling op diens handelen op dit gebied;

Motivering

De organisatie voor slachtofferhulp moet wettelijk zijn opgericht om eventuele fraude te voorkomen.

(Amendement 20)

Artikel 1, sub b) bis (nieuw)

b bis) "strafprocedure": de voorschriften van de van toepassing zijnde nationale wetgeving

Motivering

Het is van belang te onderscheiden tussen het strafproces dat zich afspeelt in elk van de lidstaten overeenkomstig zijn eigen wetgeving inzake strafprocedures, en het proces sensu lato dat wordt toegepast op slachtoffers van een misdrijf, dat niet alleen bestaat uit de strafprocedure zelf maar ook alle handelingen die het slachtoffer als zodanig moet verrichten.

(Amendement 21)

Artikel 1, sub c)

c) procedure: sensu lato, d.w.z. naast de **wettelijk voorgeschreven afwikkeling**, alle door het slachtoffer **in verband met de procedure** gelegde contacten met eender

c) procedure: sensu lato, d.w.z. naast de **strafprocedure** alle door het slachtoffer **qualitate qua** gelegde contacten met eender welke autoriteit, overheidsdienst of

welke autoriteit, overheidsdienst of organisatie voor slachtofferhulp, ook vóór en na de eigenlijke strafprocedure.

organisatie voor slachtofferhulp, ook vóór en na de eigenlijke strafprocedure.

Motivering

Er dient op te worden gewezen dat de rechtsprocedure op grond waarvan de lidstaten de verantwoordelijkheid vaststellen van de persoon die ervan wordt verdacht een misdrijf te hebben gepleegd, de strafprocedure is waarvan de regels zeer verschillend zijn van die van burgerrechtelijke of andere specifieke procedures.

Personen die het slachtoffer zijn van een misdrijf krijgen derhalve te maken met een strafrechtelijke procedure.

(Amendement 22)

Artikel 1, sub c) bis (nieuw)

c bis) "Bemiddeling in strafrechtelijke zaken": pogingen om, voor of na de strafprocedure, te komen tot een oplossing waarover tussen het slachtoffer en de pleger van het misdrijf wordt onderhandeld door bemiddeling van een bevoegde persoon.

Motivering

Deze mogelijkheid tot bemiddeling is belangrijk en wordt ook door verschillende landen van de Europese Unie erkend. Het is een mogelijkheid om het conflict tussen een persoon die het slachtoffer is van een misdrijf en de persoon die het misdrijf heeft gepleegd op te lossen via een onderlinge overeenkomst die is bereikt door bemiddeling van een derde die speciaal voor deze delicate en moeilijke taak is voorbereid.

(Amendement 23)

Artikel 2, lid 1

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om te waarborgen dat het slachtoffer met respect voor zijn persoonlijke waardigheid wordt bejegend, en erkennen de rechten en rechtmatige belangen van het slachtoffer in elke fase van de procedure.

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om te waarborgen dat het slachtoffer met respect voor zijn persoonlijke waardigheid wordt bejegend, en erkennen de rechten en rechtmatige belangen van het slachtoffer in elke fase van de procedure, ***met name in het kader van een strafproces, door erkenning van een juridische status van het slachtoffer.***

Speciale aandacht dient te worden besteed aan groepen die vanwege hun leeftijd, geslacht of om andere redenen bijzonder kwetsbaar zijn.

Motivering

Het slachtoffer kan niet in een hulpeloze toestand blijven zonder enigerlei erkenning. Er moet rekening worden gehouden met zijn belangen en de lidstaten moeten hem gedurende het proces, met name in een strafprocedure, een belangrijke functie geven, ook wanneer het voornamelijk gaat om de vaststelling van de schuld van de delinquent.

Het is belangrijk om de slachtoffers en ook de meest kwetsbare personen zo passend mogelijk te behandelen.

(Amendement 24)
Artikel 2, lid 2

2. Ten aanzien van het slachtoffer dat wegens leeftijd, geslacht of een andere omstandigheid bijzonder kwetsbaar is, **worden passende maatregelen getroffen.**

2. Iedere lidstaat neemt passende maatregelen **om ervoor te zorgen dat een** slachtoffer dat wegens leeftijd, geslacht of **enige** andere omstandigheid bijzonder kwetsbaar is, **een speciale behandeling krijgt die het meest strookt met zijn bijzondere situatie.**

Motivering

Speciale zorg moet worden verleend aan personen die het slachtoffer zijn van een misdrijf en bijzonder kwetsbaar zijn zodat zij een behandeling krijgen die strookt met hun uiterst traumatische toestand zodat zij daar overheen komen.

(Amendement 25)
Artikel 3

Recht om gehoord te worden

De lidstaten waarborgen het slachtoffer het recht in de procedure gehoord te worden en het recht bewijsmiddelen aan te voeren, onder de voorwaarden die voor een correct verloop van de procedure noodzakelijk worden geacht.

Recht om gehoord te worden en bewijsmiddelen aan te voeren

De lidstaten waarborgen het slachtoffer het recht in de procedure gehoord te worden en het recht bewijsmiddelen aan te voeren, onder de voorwaarden die voor een correct verloop van de procedure noodzakelijk worden geacht.

De lidstaten zorgen ervoor dat hun instanties de slachtoffers alleen ondervragen over kwesties die strikt noodzakelijk zijn voor een correct verloop van de strafrechtelijke procedure.

De lidstaten houden bij de procedure rekening met de bijzondere rechten en behoeften van kinderen die het slachtoffer zijn van misdaden.

Motivering

Er moet rekening worden gehouden met de situatie van kinderen die tijdens de procedure gehoord moeten worden en met hun rechten en noden wanneer zij getuigenis afleggen, hetgeen een traumatische ervaring kan zijn. Dit sluit aan op artikel 8, lid 4 van het voorstel betreffende het recht op bescherming waarin wordt verwezen naar de videoconferentie,

opgenomen verklaringen of andere dienstige middelen voor het afleggen van een verklaring door het slachtoffer.

(Amendement 26)
Artikel 4, lid 1

1. De lidstaten waarborgen, via geschikte communicatiemiddelen, dat het slachtoffer toegang heeft tot de voor de bescherming van zijn belangen relevante informatie, vanaf het begin van de procedure, met name vanaf het eerste contact met de politie; die informatie dient ten minste het volgende omvatten:

1. De lidstaten waarborgen, via geschikte communicatiemiddelen, dat het slachtoffer toegang heeft tot de voor de bescherming van zijn belangen relevante informatie, ***in alle officiële talen van de Europese Unie***, vanaf het begin van de procedure, met name vanaf het eerste contact met de politie ***of met de desbetreffende bevoegde diensten***; die informatie dient ten minste het volgende omvatten:

Motivering

Het slachtoffer van een misdrijf buiten het land waar hij woont moet op correcte wijze worden geïnformeerd in een van de officiële talen van de Europese Unie, met inbegrip van zijn eigen nationale taal indien hij slechts deze kent. Als dit niet zo is doet zich een situatie voor van weerloosheid die niet kan worden geduld.

(Amendement 27)
Artikel 4, lid 1, sub a)

a) tot welke soorten diensten of organisaties het slachtoffer zich met het oog op hulp kan richten;

a) tot welke soorten diensten of organisaties het slachtoffer zich met het oog op hulp kan richten, ***onder meer voor passende huisvesting met voldoende veiligheidswaarborgen***;

Motivering

Om verdere schade te voorkomen moet worden gezorgd voor huisvesting van slachtoffers die geen woning hebben en niet over de nodige financiële middelen beschikken.

(Amendement 28)
Artikel 4, lid 1, sub e)

e) hoe en onder welke omstandigheden het slachtoffer, ***wanneer zulks gerechtvaardigd is***, bescherming kan krijgen;

e) hoe en onder welke omstandigheden het slachtoffer bescherming kan krijgen;

Motivering

De geschrapte zinsnede is overbodig omdat het er slechts om gaat aan het slachtoffer de nodige informatie te verstrekken waarin geen enkele subjectieve of objectieve beoordeling van pas komt.

(Amendement 29)
Artikel 4, lid 1, sub f)

f) hoe **en onder welke voorwaarden** het slachtoffer recht heeft op juridisch advies of op rechtsbijstand;

f) hoe het slachtoffer recht heeft op juridisch advies of op rechtsbijstand **of enige andere vorm van hulp of advies.**

Motivering

Het recht op bijstand van het slachtoffer kan aan geen enkele voorwaarde worden verbonden. Bovendien moet worden bepaald dat het slachtoffer zonedig moet worden bijgestaan op alle andere gebieden naast strikte rechtsbijstand.

(Amendement 30)
Artikel 4 sub f) bis (nieuw)

f bis) in hoeverre het slachtoffer recht heeft op medische en psychologische begeleiding, met name in geval van aanzienlijke letsels bij vrouwen en kinderen die het slachtoffer zijn van fysiek en/of seksueel geweld;

Motivering

Seksueel geweld en de handel in vrouwen en kinderen zijn evenals alle andere vormen van geweld onaanvaardbare schendingen van de fundamentele mensenrechten. Dergelijke misdrijven vereisen een specifieke aanpak, alsmede gerechtelijk en medisch personeel dat speciaal is opgeleid om met deze slachtoffers om te gaan.

(Amendement 31)
Artikel 4, lid 1, sub g)

g) welke vereisten **en voorwaarden** verbonden zijn aan het recht van het slachtoffer op schadeloosstelling;

g) welke vereisten verbonden zijn aan het recht van het slachtoffer op schadeloosstelling;

Motivering

Het recht op bijstand van het slachtoffer kan aan geen enkele voorwaarde worden verbonden.

(Amendement 32)
Artikel 4, lid 1, sub h)

h) op welke bijzondere mechanismen het slachtoffer zich, ter verdediging van zijn belangen, kan beroepen wanneer het in een andere lidstaat woont

h) op welke bijzondere **en meest passende rechtsmiddelen, procedures, ambtelijke wegen en** mechanismen het slachtoffer zich, ter verdediging van zijn rechten **en belangen**, kan beroepen wanneer het in een andere lidstaat woont

Motivering

Het slachtoffer dat zich buiten zijn eigen land in een voor hem onbekende juridische en administratieve wereld bevindt, moet in de lidstaat waar hij het slachtoffer van een misdrijf is

geworden een zo volledig mogelijke informatie ontvangen inzake alle mogelijkheden, methoden en de meest geschikte wegen om zijn rechten en belangen te verdedigen.

(Amendement 33)
Artikel 4, lid 2)

2. Het recht van het slachtoffer op informatie blijft gedurende het verloop van de procedure gehandhaafd, met name in de fase na de uitspraak, onder de voorwaarden die voor een correct verloop van de procedure nodig zijn; het slachtoffer kan steeds weigeren deze informatie te ontvangen.

2. De lidstaten waarborgen dat ieder slachtoffer van een misdrijf wordt geïnformeerd over:

- a) welk gevolg is gegeven aan zijn klacht of geschil;***
- b) de gegevens op grond waarvan hij het verloop van de strafprocedure kan volgen indien hij een geding aanspant tegen de persoon, personen of organisatie die het misdrijf tegen hem hebben gepleegd, behalve in bijzondere gevallen die een normaal verloop van het proces kunnen verhinderen;***
- c) de door de rechter gedane uitspraak.***

Motivering

Het slachtoffer heeft recht op informatie over het gevolg dat aan zijn klacht wordt gegeven, over het verloop van het proces en, tenslotte, over het arrest dat is gegeven in de rechtszaak die is aangespannen tegen de persoon of de personen die een misdrijf tegen hem hebben gepleegd.

(Amendement 34)
Artikel 4, lid 2 bis (nieuw)

2 bis. De lidstaten treffen de nodige maatregelen om in gevallen waarin voor het slachtoffer gevaar dreigt, deze op de hoogte wordt gesteld van de invrijheidstelling van de persoon die in hechtenis of veroordeeld was voor het misdrijf dat tegen hem is gepleegd, of over enige andere omstandigheid van bijzonder belang.

Motivering

Alle noodzakelijke maatregelen dienen te worden genomen die het slachtoffer behoeden voor het risico van een mogelijke wraakneming of enige andere vergeldingsmaatregel door de delinquent of zijn omgeving. Daarom moet hij worden geïnformeerd over de vrijlating van de gedetineerde of de gevangene, of van enig ander belangrijk element dat het slachtoffer ter kennis moet worden gebracht.

(Amendement 35)
Artikel 4, lid 2 ter (nieuw)

2 ter. De lidstaten waarborgen het recht van het slachtoffer om af te zien van de uit hoofde van lid 2 en 2 bis te ontvangen informatie, behalve wanneer de toezending van deze informatie uitdrukkelijk wordt voorgeschreven door het strafrecht dat van toepassing is.

Motivering

In bepaalde gevallen kan het slachtoffer er belang bij hebben de informatie niet te ontvangen, omdat hij deze niet nodig heeft, of wel om niet het effect van de zogenaamde "secundaire victimisatie" te ondergaan, vanwege de herinnering aan smartelijke feiten of omstandigheden. In zulke gevallen heeft zijn recht van informatie af te zien de voorrang.

Indien de geldende wetgeving echter uitdrukkelijk bepaalt dat het slachtoffer moet worden geïnformeerd, moet deze regel, een verplichtend recht, worden toegepast en bijgevolg dient het slachtoffer over de gang van zaken te worden ingelicht.

(Amendement 36)

Artikel 5

Waarborgen in verband met de communicatie

De lidstaten **treffen**, op dezelfde manier als voor de verdachte, de noodzakelijke maatregelen **om te vermijden dat taalproblemen of een gebrek aan uitdrukkings- of begripsvermogen een beletsel vormen voor het rechtstreekse of onrechtstreekse begrip door het slachtoffer van de voor de procedure doorslaggevende handelingen, en voor de eventuele tussenkomst van het slachtoffer in deze handelingen, in het bijzonder door middel van passende** vertolkings- en communicatiefaciliteiten.

Waarborgen in verband met de communicatie

De lidstaten **keuren**, op dezelfde manier als voor de verdachte, de noodzakelijke maatregelen **goed die het** begrips- en uitdrukkingsvermogen **van het slachtoffer gedurende het proces sensu lato waarborgen, zoals ook zijn deelname als getuige in de strafprocedure, daar hij zich hierbij van een van de officiële talen van de Europese Unie kan bedienen.**

Motivering

Zowel het slachtoffer als ook de aangeklaagde moet worden gewaarborgd dat zij zich tijdens alle fasen van het proces of de strafprocedure in om het even welke officiële taal van de Europese Unie kunnen uitdrukken, deze begrijpen of begrepen worden. Nu de interne grenzen in de Unie zijn opgeheven, is er geen reden waarom de Europese burger in bijzonder moeilijke en onaangename momenten zou stuiten op een taalgrens.

(Amendement 37)

Artikel 7

De lidstaten stellen de slachtoffers vrij van de betaling van gerechtskosten **of bevorderen de mogelijke vergoeding**

De lidstaten stellen de slachtoffers vrij van de betaling van gerechtskosten.

daarvan.

Motivering

Lidstaten die, als deel van de Europese Unie, de veiligheid van het slachtoffer op hun grondgebied niet hebben kunnen waarborgen, moeten personen die door een strafbaar feit zijn getroffen van de betaling van enigerlei kosten vrijstellen.

(Amendement 38)

Artikel 8, lid 1

1. De lidstaten waarborgen een passend niveau van bescherming voor het slachtoffer van een strafbaar feit, diens familieleden of gelijkgestelde personen, met name wat betreft hun veiligheid en de bescherming van hun persoonlijke levenssfeer, wanneer er een ernstige dreiging van wraakacties bestaat of er sterke aanwijzingen zijn dat de persoonlijke levenssfeer opzettelijk wordt aangetast.

1. De lidstaten waarborgen een passend niveau van bescherming voor het slachtoffer van een strafbaar feit, diens familieleden of gelijkgestelde personen, met name wat betreft hun veiligheid en de bescherming van hun persoonlijke levenssfeer, wanneer ***de bevoegde instanties bij het proces van mening zijn dat*** er een ernstige dreiging van wraakacties bestaat of er sterke aanwijzingen zijn ***die deze instanties doen vermoeden*** dat de persoonlijke levenssfeer opzettelijk wordt aangetast.
De lidstaten zorgen voor onderlinge samenwerking indien het om veiligheidsredenen nodig is de slachtoffers, hun familieleden of gelijkgestelde personen uit de staat waar zij verblijven over te brengen naar een andere staat die veiliger wordt geacht.

Motivering

De bevoegde instanties in het proces zijn ervoor verantwoordelijk dat de nodige beschermingsmaatregelen worden genomen indien zij van oordeel zijn dat de veiligheid of de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van het slachtoffer of van diens familieleden ernstig worden bedreigd.

Het is wenselijk voor samenwerking tussen de lidstaten te zorgen ingeval de slachtoffers om veiligheidsredenen naar een andere lidstaat moeten worden overgebracht.

(Amendement 39)

Artikel 8, lid 2

2. De lidstaten waarborgen ***tevens*** de mogelijkheid tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de goede naam van het slachtoffer, diens familieleden of gelijkgestelde personen ***op grond van een beslissing van de rechter, die ambtshalve of op verzoek van het slachtoffer uitspraak doet, wanneer zulks***

2. De lidstaten waarborgen de mogelijkheid tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de goede naam van het slachtoffer, diens familieleden of gelijkgestelde personen om secundaire victimisatie te vermijden, met name bij kwetsbare slachtoffers.

noodzakelijk is om secundaire victimisatie te vermijden, met name bij kwetsbare slachtoffers.

Motivering

Het recht op eerbiediging van het privé-leven en het gezinsleven is een grondrecht van de natuurlijke persoon dat wordt erkend in artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van 4 november 1950, dat door de Europese Unie moet worden geëerbiedigd zoals bepaald wordt in artikel 6, lid 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

Dit recht wordt eveneens erkend in artikel 12 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens van 10 december 1948. Het is bovendien opgenomen in het ontwerp voor een Handvest over de grondrechten van de Europese Unie.

Dit recht moet derhalve worden nageleefd.

(Amendement 40)

Artikel 8, lid 3

3. Met het oog op de bescherming van het slachtoffer waarborgen de lidstaten tevens dat de **gerechts**gebouwen beschikken over afzonderlijke wachtkamers voor slachtoffers.

3. Met het oog op de bescherming van het slachtoffer waarborgen de lidstaten tevens dat de gebouwen **waar het proces plaatsvindt** beschikken over afzonderlijke wachtkamers voor slachtoffers, **die het contact met de pleger van het misdrijf voorkomen, tenzij het slachtoffer dit anders wenst.**

Motivering

Ook weer met het oog op de doelstelling een "secundaire victimisatie" te voorkomen, dient te worden verzekerd dat de door het misdrijf getraumatiseerde persoon de auteur van het delict niet tegenkomt.

(Amendement 41)

Artikel 8, lid 4

4. Wanneer het slachtoffer, gelet op zijn leeftijd, de aard van het strafbaar feit of om andere redenen, dient te worden beschermd tegen de gevolgen van zijn verklaring ter terechtzitting, waarborgen de lidstaten het recht van het slachtoffer om met gesloten deuren een verklaring af te leggen dan wel om gebruik te maken van videoconferentie, **opgenomen verklaringen** of andere dienstige middelen, onverminderd artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

4. Wanneer het slachtoffer, gelet op zijn leeftijd, de aard van het strafbaar feit of om andere redenen, dient te worden beschermd tegen de gevolgen van zijn verklaring ter terechtzitting, waarborgen de lidstaten het recht van het slachtoffer om met gesloten deuren een verklaring af te leggen dan wel om gebruik te maken van videoconferentie of andere dienstige middelen, onverminderd artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Motivering

De in de Commissie juridische zaken (vergelijk het verslag-Di Pietro) reeds eerder omstreden

bepaling over video-opnamen dient te worden geschrapt. Tegenover het recht van het slachtoffer staat nl. het grondrecht van de aangeklaagde (art. 6 van de Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden) op een eerlijk proces, met inbegrip van het recht om belastende getuigen rechtstreeks vragen te kunnen stellen. Dit recht is niet gewaarborgd bij het afspelen van video-opnames.

(Amendement 42)

Artikel 8, lid 4 bis (nieuw)

4 bis. Indien fysieke bescherming (veiligheid) en/of morele bescherming (waardigheid) van het slachtoffer noodzakelijk zijn, moet het proces met gesloten deuren plaatsvinden en moet de verspreiding van de persoonsgegevens van het slachtoffer aan de nodige beperkingen worden onderworpen.

Motivering

Het is belangrijk de informatieverbreiding te controleren. Het bekendmaken van de feiten in de media kan negatieve gevolgen hebben voor de veiligheid van het slachtoffer, zijn waardigheid en zijn getuigenis.

(Amendement 43)

Artikel 9, lid 1

1. De lidstaten waarborgen dat het keuzerecht van het slachtoffer om in het kader van de strafprocedure schadeloos te worden gesteld, wordt geëerbiedigd.

1. De lidstaten waarborgen dat het keuzerecht van het slachtoffer om in het kader van de strafprocedure ***of daarbuiten*** schadeloos te worden gesteld, wordt geëerbiedigd.

Motivering

Het slachtoffer moet in alle gevallen schadeloos worden gesteld voor de schade en de nadelen die het ingevolge het misdrijf heeft ondervonden.

(Amendement 44)

Artikel 9, lid 2

2. De lidstaten bepalen in hun strafrecht de wijze waarop schadeloosstelling en teruggave als sancties of strafmaatregelen kunnen worden aangewend, met bijzondere aandacht voor de bewustmaking van de veroordeelde van de concrete gevolgen die zijn handelen voor het leven van het slachtoffer heeft gehad.

2. De lidstaten keuren de noodzakelijke maatregelen goed op grond waarvan de pleger van het misdrijf de dienovereenkomstige schadeloosstelling aan het slachtoffer betaalt als dit binnen een redelijke termijn mogelijk is.

Motivering

De schadeloosstelling en/of teruggave kan nooit als een strafrechtelijke sanctie worden beschouwd omdat het eerste voortvloeit uit de wettelijke aansprakelijkheid en het tweede uit

een criminele verantwoordelijkheid, ook als beide het gevolg zijn van het gepleegde misdrijf. Op beide verantwoordelijkheden is beroep mogelijk, hetzij gecombineerd tijdens een strafprocedure, hetzij afzonderlijk; de strafrechtelijke sanctie in een strafprocedure en de wettelijke aansprakelijkheid in een civiel proces.

(Amendement 45)

Artikel 9, lid 4

4. De voorwerpen van het slachtoffer die in de procedure in beslag zijn genomen en voor teruggave vatbaar zijn, worden **zo spoedig mogelijk** aan het slachtoffer teruggegeven.

4. De voorwerpen van het slachtoffer die in de procedure in beslag zijn genomen en voor teruggave vatbaar zijn, worden **onmiddellijk** aan het slachtoffer teruggegeven **behalve in het geval dat zij absoluut noodzakelijk zijn in de strafprocedure.**

Motivering

De voorwerpen die het slachtoffer ingevolge het misdrijf heeft verloren moeten hem onverwijld na de inbeslagname worden teruggegeven. Het moet echter mogelijk zijn hem deze later terug te geven als hun aanwezigheid in het strafproces onontbeerlijk is.

(Amendement 46)

Artikel 10, lid 1

1. De lidstaten **zorgen ervoor dat**, in gevallen waarin zulks dienstig wordt geacht, bemiddeling deel uitmaakt van de maatregelen die in het strafprocesrecht kunnen worden aangewend.

1. De lidstaten **keuren**, in gevallen waarin zulks dienstig wordt geacht, **de nodige maatregelen goed om te verzekeren, rekening houdend met de bijzondere belangen van het slachtoffer, dat** bemiddeling deel uitmaakt van de maatregelen die in het strafprocesrecht kunnen worden aangewend.

Motivering

De bemiddeling tussen de auteur van het misdrijf en het slachtoffer kan onmiddellijk geschieden via de politiediensten of het parket ofwel via een derde die namens het slachtoffer over een overeenkomst onderhandelt. Het kan in alle gevallen een belangrijk middel zijn om de veroorzaakte schade te vergoeden omdat het vooruitzicht van een langdurige strafprocedure soms het slachtoffer ontmoedigt om een gerechtvaardigde schadevergoeding te eisen. Daarom moeten de lidstaten in het kader van hun rechtssystemen in een dergelijke mogelijkheid voorzien als het slachtoffer hiermee is gebaat.

(Amendement 47)

Artikel 10, lid 2

2. De lidstaten zorgen ervoor dat, **in gevallen waarin** zulks dienstig wordt geacht, in de strafprocedure en met de instemming van het slachtoffer rekening wordt gehouden met bij bemiddeling tot

2. De lidstaten **keuren de noodzakelijke maatregelen goed zodat**, in gevallen waarin zulks dienstig wordt geacht, in de strafprocedure en met de instemming van het slachtoffer rekening wordt gehouden

stand gekomen buitengerechtelijke afspraken tussen het slachtoffer en de verdachte, **onder naleving van de daartoe vastgestelde voorwaarden.**

met bij bemiddeling tot stand gekomen buitengerechtelijke afspraken tussen het slachtoffer en de verdachte.

Motivering

Bemiddeling kan een doeltreffende juridische instelling zijn om sociale spanningen die tussen het slachtoffer en de pleger van het misdrijf zijn ontstaan op te lossen voor wat betreft de vergoeding van de veroorzaakte schade. De uit vrije wil gesloten overeenkomst moet worden nageleefd en mag niet verhinderen dat de strafprocedure wordt voortgezet indien de wetgeving dit voorschrijft.

(Amendement 48)

Artikel 11, lid 1

1. De lidstaten waarborgen dat het slachtoffer dat in een andere lidstaat woont op passende wijze kan deelnemen aan de strafprocedure, waarbij de nadelige gevolgen daarvan zoveel mogelijk worden beperkt, in het bijzonder door:

(meteen toen)

- de mogelijkheid om reeds bij **het begin van de procedure** verklaringen af te leggen;

- **in de mate van het mogelijke**, in alle fasen van de procedure gebruik te maken van standaardformulieren;

- voor het afleggen van verklaringen gebruik te maken van moderne communicatiemiddelen, zoals videoconferentie, telefoonconferentie **en video-opnamen.**

1. De lidstaten waarborgen dat het slachtoffer dat in een andere lidstaat woont op passende wijze kan deelnemen aan de strafprocedure, waarbij de nadelige gevolgen daarvan zoveel mogelijk worden beperkt, in het bijzonder door:

- de mogelijkheid om **direct na het misdrijf** verklaringen af te leggen;

- in alle fasen van de procedure gebruik te maken van standaardformulieren **gesteld in alle officiële talen van de Europese Unie,**

- voor het afleggen van verklaringen **zoveel mogelijk** gebruik te maken van moderne communicatiemiddelen, zoals videoconferentie, telefoonconferentie, **zoals voorzien in de artikelen 10 en 11 van de Overeenkomst van de Europese Unie betreffende wederzijdse rechtshulp in strafzaken van 29 mei 1999 voor het horen van slachtoffers die in het buitenland verblijven.**

Motivering

De lidstaten moeten waarborgen dat de desbetreffende persoon een verklaring kan afleggen bij de bevoegde instanties van de lidstaat, die niet het land van herkomst is, en waar zij het slachtoffer is geworden van een misdrijf, nadat dit werd gepleegd, onverwijld, zonder het begin van het dienovereenkomstige strafproces te hoeven afwachten.

De formulieren moeten gelijkkluidend zijn en zijn opgesteld in de officiële talen van de Europese Unie omdat er anders sprake is van een onaanvaardbare discriminatie van de minst weerbare burgers.

Voorts dient een secundaire victimisatie zoveel mogelijk te worden verhinderd en moet het gebruik worden vergemakkelijkt van alle media die de huidige technologie ten dienste stelt van personen en justitie.

Van het gebruik van video-opnamen dient te worden afgezien omdat dit onvoldoende zekerheid biedt.

(Amendement 49)

Artikel 11, lid 2

2. De lidstaten **garanderen** de nodige maatregelen om het slachtoffer in staat te stellen in de lidstaat te verblijven waar de procedure plaatsvindt, wanneer zulks voor een correct verloop van de procedure noodzakelijk is.

2. De lidstaten **waarborgen** de nodige maatregelen om het slachtoffer **desgewenst** in staat te stellen in de lidstaat te verblijven waar de procedure plaatsvindt, wanneer zulks voor een correct verloop van de procedure noodzakelijk is.

Motivering

Om "secundaire victimisatie" te vermijden moet worden gewaarborgd dat het slachtoffer uitsluitend in de staat waar het misdrijf is gepleegd verblijft indien dit zijn wens is. In het tegengestelde geval moet zijn vertrek mogelijk worden gemaakt.

(Amendement 50)

Artikel 11, lid 3

3. De lidstaten **zorgen ervoor** dat het feit dat het slachtoffer in een andere lidstaat woont en naar de lidstaat moet terugkeren het normale verloop van de procedure **zo min mogelijk** beïnvloedt. Te dien einde **zorgen** de lidstaten **ervoor** dat bij de regelingen voor internationale samenwerking in het bijzonder aandacht wordt geschonken aan de positie van in een andere lidstaat wonende slachtoffers.

3. De lidstaten **keuren de noodzakelijke maatregelen goed zodat** het feit dat het slachtoffer in een andere lidstaat woont en naar de lidstaat moet terugkeren het normale verloop van de procedure **niet** beïnvloedt. Te dien einde **waarborgen** de lidstaten dat bij de regelingen voor internationale samenwerking in het bijzonder aandacht wordt geschonken aan de positie van in een andere lidstaat wonende slachtoffers.

Motivering

De omstandigheid dat het slachtoffer moet terugkeren naar zijn land van herkomst mag geen enkel probleem opleveren voor een normaal verloop van de procedure. De lidstaten moeten gebruikmaken van de noodzakelijke en vandaag ter beschikking staande media, instrumenten en methoden om ervoor te zorgen dat in de Europese rechtsruimte een dergelijke omstandigheid een normaal verloop van het proces niet verhindert.

(Amendement 51)

Artikel 11, lid 4

4. De lidstaten **zorgen ervoor** dat het slachtoffer een klacht kan indienen in de

4. De lidstaten **waarborgen** dat het slachtoffer een klacht kan indienen **bij de**

lidstaat van zijn woonplaats voor een strafbaar feit dat hem in een andere lidstaat heeft getroffen, teneinde in die laatste lidstaat de procedure op gang te brengen.

bevoegde instanties van de lidstaat van zijn woonplaats voor een strafbaar feit dat hem in een andere lidstaat heeft getroffen. **Deze instantie zal de ingediende klacht doorsturen naar de bevoegde instantie van de lidstaat op wiens grondgebied het misdrijf is gepleegd** teneinde in die laatste lidstaat de procedure op gang te brengen.

Motivering

De burger die het slachtoffer is van een misdrijf dat buiten het land waar hij woont heeft plaatsgevonden moet het recht hebben een klacht in zijn land in te dienen omdat hij dit niet heeft kunnen of willen doen in het land waar het strafbaar feit hem heeft getroffen.

(Amendement 52)

Artikel 12, lid 2

2. De lidstaten voeren te dien einde een Europees groen telefoonnummer voor slachtofferhulp in, **in het bijzonder** voor de toepassing van artikel 4.

2. De lidstaten voeren te dien einde een Europees groen telefoonnummer voor slachtofferhulp in, **dat rond de klok in alle officiële talen van de Unie functioneert, onder meer** voor de toepassing van artikel 4.

Motivering

De invoering van een groen telefoonnummer, dat in de gehele Unie, rond de klok en gedurende het hele jaar functioneert, dat door iedere burger in om het even welke officiële taal kan worden gebeld, is hoogst belangrijk om zich om de problemen van het slachtoffer te kunnen bekommeren.

(Amendement 53)

Artikel 12 bis (nieuw)

12 bis. Samenwerking tussen de lidstaten

1. De lidstaten werken nauw samen om de bescherming van de belangen van het slachtoffer te waarborgen.

Motivering

De lidstaten moeten voor wat de verdediging van de belangen van het slachtoffer van het misdrijf betreft, samenwerken op een wijze alsof er slechts één Europese rechtsruimte bestond en niet vijftien rechtszones met ondoordringbare grenzen, ten nadele van de burger.

(Amendement 54)

Artikel 14, lid 1

1. De lidstaten stimuleren maatregelen die, in overheidsdiensten of via financiering van de organisaties voor slachtofferhulp,

1. De lidstaten stimuleren maatregelen die, in overheidsdiensten of via financiering van de organisaties voor slachtofferhulp,

een passende beroepsopleiding mogelijk maken voor de personen die in de procedure optreden of die gewoon met het slachtoffer in contact staan.

een passende *en op de specifieke behoeften van de meest kwetsbare groepen afgestemde* beroepsopleiding mogelijk maken voor de personen die in de procedure optreden of die gewoon met het slachtoffer in contact staan.

Motivering

Personen die in de procedure optreden en slachtoffers opvangen moeten een passende beroepsopleiding krijgen, zodat zij op de juiste wijze kunnen reageren op een crisissituatie. Wanneer het gaat om zeer kwetsbare personen moeten hulpverleners hun optreden eventueel kunnen aanpassen aan de behoeften van het slachtoffer.

(Amendement 55)

Artikel 15, lid 1

1. De lidstaten doen het nodige om in de loop van de procedure secundaire victimisatie te voorkomen **of onnodige druk op het slachtoffer te vermijden** in het bijzonder door te zorgen voor goede opvang, met name initiële opvang, en voor aan de situatie aangepaste voorwaarden in de **ontvangstruimte**.

1. De lidstaten doen het nodige om in de loop van de procedure secundaire victimisatie te voorkomen, in het bijzonder door te zorgen voor goede opvang, met name initiële opvang, en voor aan de situatie aangepaste voorwaarden in de **daarvoor bestemde ruimten**.

Motivering

De "secundaire victimisatie" is een nuttig begrip omdat het de volledige behandeling van het slachtoffer omvat in elk van de achtereenvolgende stadia na het misdrijf dat tegen hem is gepleegd en die het opgelopen trauma nog kan accentueren indien niet passende maatregelen worden genomen.

Een van de maatregelen die nodig zijn om een secundaire victimisatie te verhinderen is dat in alle ruimten waar het slachtoffer wordt geholpen, de aan zijn situatie aangepaste voorwaarden worden geschapen.

(Amendement 56)

Artikel 15, lid 2

2. De lidstaten passen het bepaalde in lid 1 in het bijzonder toe **in gerechtsgebouwen, politiediensten, ziekenhuizen, overheidsdiensten** en organisaties voor slachtofferhulp **die bij de behandeling van de situatie betrokken kunnen zijn**.

2. **In toepassing van** het bepaalde in lid 1 **keuren** de lidstaten in het bijzonder **de nodige maatregelen goed zodat deze voorwaarden worden vervuld door alle administratieve diensten** en organisaties voor slachtofferhulp **in alle ruimten waar slachtoffers worden geholpen**.

Motivering

Het slachtoffer moet passende hulp worden geboden, rekening houdend met de bijzondere en onaangename omstandigheden waarin het slachtoffer zich bevindt, door aanwending van de meest geschikte personele en materiële middelen.

(Amendement 57)

Artikel 16, lid 1

Uitvoering

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om uiterlijk op aan dit kaderbesluit te voldoen.

Uitvoering

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om uiterlijk op aan dit kaderbesluit te voldoen:

- a) artikel 10: maatregelen binnen een termijn van drie jaar na de inwerkingtreding van dit kaderbesluit;*
- b) artikelen 5 en 6: maatregelen binnen een termijn van een jaar na de inwerkingtreding van dit kaderbesluit;*
- c) alle overige artikelen: maatregelen binnen een termijn van zes maanden na de inwerkingtreding van dit kaderbesluit;*

Motivering

Gezien de bestaande enorme dispariteiten tussen de rechtsstelsels van de lidstaten van de Europese Unie werden enkele belangrijke en redelijke termijnen vastgesteld zodat de lidstaten de noodzakelijke maatregelen kunnen goedkeuren op grond waarvan hun wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen overeenkomstig de strekking van dit kaderbesluit onderling aan elkaar kunnen worden aangepast.

(Amendement 58)

Artikel 16, lid 2

2. De lidstaten delen op het secretariaat-generaal van de Raad en de Commissie de tekst mee van de voorschriften waarmee zij hun verplichtingen uit hoofde van dit kaderbesluit in hun nationale recht omzetten. De Raad beoordeelt **uiterlijk op** de mate waarin de lidstaten dit kaderbesluit hebben nageleefd, aan de hand van een verslag dat door het secretariaat-generaal van de Raad wordt opgesteld op basis van de gegevens van de lidstaten en een schriftelijk verslag van de Commissie.

Evaluatie

2. De lidstaten delen op **de in lid 1 bepaalde data** het secretariaat-generaal van de Raad en de Commissie de tekst mee van de voorschriften waarmee zij hun verplichtingen uit hoofde van dit kaderbesluit in hun nationale recht omzetten. De Raad beoordeelt **binnen een termijn van een jaar, na afloop van bovenstaande termijnen**, de mate waarin de lidstaten dit kaderbesluit hebben nageleefd, aan de hand van een verslag dat door het secretariaat-generaal van de Raad wordt opgesteld op basis van de gegevens van de lidstaten en een schriftelijk verslag van de Commissie.

Motivering

Een termijn van een jaar is meer dan voldoende om de Raad in staat te stellen tot een evaluatie van de maatregelen die de lidstaten hebben getroffen voor de tenuitvoerlegging van het kaderbesluit.

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement over het initiatief van de Portugese Republiek voor een kaderbesluit inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure(9650/2000 – C5-0392/2000 – 2000/0813(CNS))

(Raadplegingsprocedure)

Het Europees Parlement,

- gezien het initiatief van de Portugese Republiek (9650/2000¹),
 - gezien artikel 34, lid 2, sub b) van het EU-Verdrag,
 - geraadpleegd door de Raad overeenkomstig artikel 39, lid 1 van het EU-Verdrag (C5-0392/2000),
 - gelet op de artikel 106 en 67 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken en de adviezen van de Commissie juridische zaken en interne markt en de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen(A5-0355/2000),
1. hecht zijn goedkeuring aan het aldus gewijzigde initiatief van de republiek Portugal;
 2. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
 3. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het initiatief van de Republiek Portugal;
 4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regering van de Republiek Portugal.

¹ PB C 243 van 24.8.2000, blz. 4.

TOELICHTING

I. INLEIDING

In de laatste tijd hebben de meeste nationale staten een krachtig en nadrukkelijk beleid moeten ontwikkelen op het gebied van de bescherming van slachtoffers van misdrijven.

Wij leven vandaag in een wereld waarin het grensoverschrijdende verkeer gestadig toeneemt en waarlijk gigantische afmetingen heeft verkregen, een ontwikkeling zoals zich nog nooit eerder in de geschiedenis van de mensheid heeft voorgedaan. Wij hoeven er slechts aan te herinneren dat in het jaar 1997 op het grondgebied van de Europese Unie meer dan 200 miljoen personen de grens van het land waar zij wonen hebben overschreden om zich naar een andere lidstaat te begeven.

Een karakteristiek van de huidige wereld is ook een toenemende grensoverschrijdende mobiliteit. Zij heeft verschillende oorzaken: in de eerste plaats zijn er redenen van technische aard die hebben geleid tot een stijging van de vervoerscapaciteiten in de luchtvaart, de spoorwegen, in het zeevervoer en het verkeer over de weg evenredig aan de prijsdaling voor deze verkeersmiddelen. In de tweede plaats is de grensoverschrijdende mobiliteit nauw verbonden aan economische redenen waardoor de verplaatsing van beroepsbeoefenaars maar ook louter en alleen van toeristen op indrukwekkende wijze is toegenomen.

De Europese Unie heeft besloten een interne markt tot stand te brengen hetgeen eveneens de schepping van een ruimte zonder binnengrenzen betekent waarin een vrij verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is gewaarborgd op het grondgebied van de lidstaten van de Unie, overeenkomstig het bepaalde in artikel 14 van het EG-Verdrag.

Al deze factoren, die ieder afzonderlijk al gevolgen hebben, die echter in gezamenlijk optreden het effect verveelvoudigen, maken dat in de dagelijkse praktijk miljoenen mensen de grenzen van hun land van verblijf passeren om in andere staten van de Europese Unie te gaan wonen, werken, studeren of eenvoudig te reizen.

Dit verschijnsel, waarvan de economische en politieke consequenties op middellange- of lange termijn niet kunnen worden ingeschat, heeft echter andere negatieve gevolgen voor de burger die zich verplaatst en daarbij de grenzen van het nationale strafrecht overschrijdt. Een daarvan is het onbetwistbare risico dat men het slachtoffer wordt van een misdrijf, zowel buiten als binnen het grondgebied van het land van verblijf en die kunnen variëren van persoonlijke diefstal tot in sommige gevallen massale terreur, een ramp die nog steeds bepaalde lidstaten van de Unie op wrede en onmenselijke wijze teistert. Het is onbegrijpelijk dat de Europese Unie er tot op heden niet in is geslaagd adequate oplossingen te vinden om gezamenlijk deze terreur, die zich niet stoort aan nationale fysieke grenzen, te bestrijden omdat de staten zich op het gebied van de justitie nog steeds hardnekkig binnen vijftien nationale grenzen blijven verschansen

II. EEN EUROPESE STATUS VOOR SLACHTOFFERS VAN MISDRIJVEN

In de Europese Unie doet zich momenteel de paradox voor dat het afbreken van de binnengrenzen met het oog op een vrij verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal samengaat met de handhaving van vijftien praktisch ondoordringbare grenzen op politieel en strafrechtelijk gebied. Deze grenzen worden door de lidstaten angstvallig bewaakt, daar zij

ze niet willen opheffen evenmin als op het gebied van burgerlijke rechtszaken, alhoewel dit in mindere mate.

Deze halsstarrigheid van de lidstaten bij de uitoefening van hun soevereine bevoegdheden op het gebied van het strafrecht en de politiediensten heeft echter noodlottige en niet te rechtvaardigen gevolgen voor de Europese burger die zich vrij op het grondgebied van de Europese Unie beweegt. Wanneer zich de onaangename omstandigheid voordoet dat deze burger het slachtoffer wordt van een misdrijf in een andere lidstaat dan het land waar hij zijn woonplaats heeft, kan hij met bitterheid vaststellen weerloos te zijn, hetgeen onaanvaardbaar is en voortvloeit uit het onvermogen van de lidstaten een echte Europese rechtsruimte in het leven te roepen.

Ook dient in het bijzonder rekening te worden gehouden met de situatie van personen die individuele slachtoffers zijn van dagelijkse criminaliteit en die niet worden ondersteund door een algemene mobilisatie die plaats heeft bij misdrijven die een groot aantal slachtoffers maken of die zich onder ongewone omstandigheden afspelen. Ook aan deze personen, om het even waar zij wonen, moet worden gewaarborgd dat hun rechten worden geëerbiedigd en dat zij kunnen rekenen op gelijke behandeling, een snelle en zekere schadeloosstelling ongeacht hun nationaliteit, waarop elke persoon als mens recht heeft. Deze behandeling moet hem te beurt vallen in elke lidstaat op wiens grondgebied hij door een strafbaar feit wordt getroffen. Om deze reden is het onontbeerlijk dat een gemeenschappelijke "status van het slachtoffer van een misdrijf" voor alle lidstaten van de Europese Unie wordt vastgesteld.

III. BESCHERMING VAN HET SLACHTOFFER: BETEKENIS, RECHTVAARDIGING, ONTWIKKELING

A. BETEKENIS

Het materiële strafrecht wordt gewoonlijk gedefinieerd als een geheel van normen aan de hand waarvan een staat straffen oplegt als reactie op gedrag dat hij onverenigbaar acht met zijn maatschappelijke regels met als doel de delinquent ervan af te houden het misdrijf te herhalen en anderen te ontmoedigen zich aan gelijksoortige handelingen schuldig te maken. In recente tijden werd dit concept uitgebreid met elementen zoals rehabilitatie en reclassering.

Uit deze definitie blijkt duidelijk dat in het strafrecht de aandacht steeds wordt gericht op de delinquent, zijn bestraffing en zijn rehabilitatie of reclassering waarbij het slachtoffer van het delict bijna volledig wordt vergeten.

In de laatste tijd is echter aanzienlijke belangstelling ontstaan voor problemen betreffende de bescherming van de rechten van slachtoffers van misdrijven, zowel op het vlak van de wetenschap alsook op politiek, nationaal en internationaal niveau. Sommige eminente juristen hebben zelfs het strafrecht willen baseren op de noodzaak de door het slachtoffer geleden schade te repareren.

In de loop van de laatste decennia hebben criminologen en degenen die het strafbeleid bepalen, bijzondere aandacht geschonken aan de positie van het slachtoffer van het misdrijf en aan de bescherming van diens belangen. Het is duidelijk dat een correct criminaliteitsbeleid vereist dat de hulp aan het slachtoffer een even belangrijke zorg is als de bestraffing van de delinquent.

Een dergelijk beleid maakt het noodzakelijk dat alle elementen die verband houden met het misdrijf evenveel aandacht krijgen. Studies over slachtoffers die in de laatste jaren in verschillende landen zijn uitgevoerd, tonen aan dat er tussen de auteur van het misdrijf en het slachtoffer op het moment waarop het misdrijf wordt gepleegd interactie kan plaatsvinden. Zij hebben ook een licht geworpen op de psychologische en materiële angst waaronder het slachtoffer na het delict te lijden heeft evenals de moeilijkheden die door hem worden ondervonden om zijn rechten te doen gelden. Deze beschouwingen bevestigen eens te meer dat, alhoewel bijzondere aandacht moet worden gegeven aan de behandeling en de sociale reclassering van de misdadiger, eenzelfde belang en aandacht moet worden toegekend aan het slachtoffer en aan de bescherming van zijn belangen.

De hulp aan het slachtoffer moet voornamelijk uit twee soorten maatregelen bestaan: in de eerste plaats maatregelen om het psychologische angsttrauma dat door het misdrijf bij het slachtoffer wordt veroorzaakt, te verminderen en in de tweede plaats maatregelen om de materiële schade die is toegebracht aan het slachtoffer of de van hem afhankelijke personen te vergoeden.

Met dit doel voor ogen moet de schadeloosstelling van het slachtoffer worden gewaarborgd, niet uitsluitend om de schade en het lijden van het slachtoffer zoveel mogelijk te beperken maar ook om het sociale conflict dat door het misdrijf wordt veroorzaakt, te ontscherpen en de toepassing van een rationeel en correct criminaliteitsbeleid te vergemakkelijken.

B) RECHTVAARDIGING VAN HET INGRIJPEN DOOR DE STAAT

In beginsel is de delinquent verantwoordelijk voor de vergoeding en de schadeloosstelling omdat hij de rechtstreekse veroorzaker is van de schade, die wordt vastgesteld bij besluit van een burgerlijke rechtbank, of, in enkele landen, een strafrechtbank of door een gerechtelijke of buitengerechtelijke afspraak tussen het slachtoffer en de delinquent. Alhoewel in theorie het slachtoffer op deze wijze genoegdoening kan verkrijgen, is een volledige schadeloosstelling door de delinquent in de praktijk zelden het geval omdat deze ofwel niet is opgespoord ofwel is verdwenen of niet kan betalen.

Deze redenen hebben er vanaf de zestiger jaren toe geleid dat heel wat staten legislatieve maatregelen hebben goedgekeurd op grond waarvan stelsels voor de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven konden worden ingevoerd door middel van de oprichting van publieke fondsen voor die gevallen (de meerderheid) waarin het niet mogelijk was het slachtoffer op een andere wijze schadeloos te stellen.

Er werd met verschillende argumenten geschermd om het ingrijpen van de staat op dit gebied te rechtvaardigen.

1. Sommigen zijn van mening dat de staat tot schadeloosstelling is verplicht omdat:
 - . hij het misdrijf niet heeft kunnen voorkomen door een doeltreffend criminaliteitsbeleid,
 - . de staat beleidsmaatregelen heeft genomen op het gebied van de criminaliteit die hebben gefaald,
 - . de staat het slachtoffer of de van deze afhankelijke personen genoegdoening moet bieden in alle gevallen waarin het is verboden het recht in eigen handen te nemen.
2. Anderen zijn van oordeel dat het optreden van de staat is gerechtvaardigd op grond van de maatschappelijke solidariteit en gerechtigheid. De schade die wordt geleden door sommige

burgers die meer gevaar hebben gelopen of minder geluk hadden dan anderen, moet worden gerepareerd onder deelneming van de hele maatschappij.

3. Tenslotte zijn er diegenen die van opvatting zijn dat het ingrijpen van de staat wordt gerechtvaardigd omdat het de toepassing van een minder onderdrukkend en doeltreffender criminaliteitsbeleid vergemakkelijkt omdat de schadeloosstelling bij het slachtoffer het gevoel van onrechtvaardigheid veroorzaakt door het misdrijf zou wegnemen.

Over het algemeen wordt aanvaard dat de staat de schade moet vergoeden omwille van de maatschappelijke solidariteit en rechtvaardigheid.

C) ONTWIKKELINGEN

1. Op nationaal vlak

In 1965 hebben de Verenigde Staten en Canada stappen genomen om slachtoffers van misdrijven te beschermen daar deze beide landen hiertoe dienovereenkomstige wetgeving hebben goedgekeurd. Een voorbeeld dat in Europa werd gevolgd door Finland (1973), Ierland (1974), Nederland (1975), Noorwegen (1976), Frankrijk (1977), Luxemburg (1984), België (1985) en Duitsland (1976) waarbij de Duitse wetgeving werd gewijzigd in 1983 en 1987, en Spanje (1995). Voorts hebben enkele staten zoals Italië (1980), Frankrijk (1986) of Spanje (1992) wetten goedgekeurd waarin speciale aandacht wordt geschonken aan de slachtoffers van terroristische aanslagen vanwege de brute gewelddadigheid die in deze staten kenmerkend is voor dit soort misdrijven, gericht tegen begraafplaatsen en essentiële waarden van de beschaving en de mens.

2. Op internationaal niveau

In vele gevallen bevindt het slachtoffer van een misdrijf zich op het grondgebied van een andere lidstaat in plaats van in zijn normale woonplaats, waardoor de problemen en het leed in deze gevallen nog groter worden en complicaties optreden vanwege een opeenhoping van negatieve maar gebruikelijke en constante omstandigheden bij de behandeling die de slachtoffers te beurt valt: het ontbreken van communicatie ingevolge de onbekendheid met de taal, het gebrek aan informatie, het “verlaten” zijn, het gebrek aan bescherming op sommige gebieden waarop elke lidstaat aan zijn eigen rechtssysteem blijft vasthouden.

Om op passende wijze tegemoet te kunnen komen aan de noden van dit soort slachtoffers werden daarom eveneens op internationaal vlak normen uitgewerkt met het oog op de verdediging van de rechten en de belangen van het slachtoffer.

In het kader van de Europese Unie wordt verwezen naar :

- a) Het Europees Verdrag nr. 116 van de Raad van Europa betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven van 24 november 1983.

Ondanks het belang van dit verdrag als een verplichte referentie in Europa hadden op 18 september 2000 de volgende lidstaten van de Europese Unie: Oostenrijk, België, Griekenland, Ierland, Italië, Portugal en Spanje het verdrag nog niet geratificeerd. Het is op 1 februari 1988 in werking getreden, vanzelfsprekend in die landen die het verdrag hebben geratificeerd.

Dit verdrag verplicht de verdragsluitende partijen in hun wetgeving of bestuurlijke praktijken een vergoedingsstelsel op te nemen om met publieke fondsen de slachtoffers van opzettelijke geweldsmisdrijven, die lichamelijk letsel hebben opgelopen of zijn overleden, schadeloos te stellen.

In het Europees Verdrag worden de elementen opgesomd van de schade die verplicht wordt vergoed, zoals: het verlies aan inkomsten van de persoon die als gevolg van zijn verwondingen niet meer mobiel is, medische kosten, kosten voor opname in een ziekenhuis, begrafenis kosten en in geval van personen te hunnen laste het verlies van alimentatie.

Het verdrag is gebaseerd op het principe van sociale gerechtigheid op grond waarvan elke staat niet alleen zijn nationale onderdanen schadeloos stelt, maar eveneens andere slachtoffers van geweld dat op zijn grondgebied wordt gepleegd, zoals geëmigreerde werknemers, studenten, enz.

- b) De aanbevelingen van de Raad van Europa nrs. 11 en 21 van respectievelijk 1985 en 1987 inzake de positie van het slachtoffer in het kader van de strafwet en de strafrechtelijke procedure.
- c) De Verklaring van de Verenigde Naties inzake de grondrechten op rechtsgebied voor slachtoffers van misdrijven en machtsmisbruik die in de resolutie 40/34 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 29 november 1985 werd goedgekeurd.

IV. HET INITIATIEF VAN DE PORTUGESE REPUBLIEK MET HET OOG OP DE GOEDKEURING VAN EEN KADERBESLUIT INZAKE DE STATUS VAN HET SLACHTOFFER IN DE STRAFPROCEDURE

Artikel 2, vierde streepje, van het EU-Verdrag bepaalt dat de Unie zich ten doel stelt : "de handhaving en ontwikkeling van de Unie als een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid waarin het vrije verkeer van personen gewaarborgd is.....". In het perspectief van de oprichting van de interne markt en in meer ruime termen bepaalt artikel 14, lid 2 van het EG-Verdrag ook, zoals uw rapporteur aan het begin van deze uiteenzetting al heeft betoogd: "De interne markt omvat een ruimte zonder binnengrenzen waarin het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is gewaarborgd volgens de bepalingen van dit Verdrag".

Daarnaast bepaalt artikel 31, sub e) van het Verdrag betreffende de Europese Unie met name: "Gezamenlijk optreden inzake justitiële samenwerking in strafzaken omvat: het geleidelijk aannemen van maatregelen tot opstelling van minimumvoorschriften met betrekking tot de bestanddelen van strafbare feiten en met betrekking tot straffen op het gebied van de georganiseerde criminaliteit, terrorisme en illegale drugshandel".

In deze ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid moet de Europese Unie aan haar onderdanen een concrete toegang bieden tot de rechter zodat zij in de gehele Unie een passende rechtsbescherming genieten. Daarom is het Europa van de burger zinloos indien niet vooraf onder meer noodzakelijke maatregelen worden getroffen om de rechten van slachtoffers van misdrijven te verbeteren in een globaal perspectief dat al hun rechten en belangen in aanmerking neemt, enerzijds, en anderzijds de wetgeving van de vijftien lidstaten vanuit een communautaire invalshoek onderling wordt aangepast.

Eenieder die slachtoffer is van een misdrijf op het grondgebied van om het even welke lidstaat van de Europese Unie, moet eenzelfde minimumbehandeling worden gewaarborgd en in de eerste plaats worden beschouwd als een persoon die zich in een specifieke situatie van hulpeloosheid en angst bevindt. De Europese Unie kan niet toelaten dat deze persoon op verschillende wijze wordt behandeld, afhankelijk van de lidstaat waarin hij het slachtoffer is geworden van een delict. Deze discriminatie is zonder enige twijfel absoluut onaanvaardbaar.

Daarom heeft de Europese Raad van Tampere van 15 en 16 december 1999 die ten doel had richtsnoeren vast te stellen voor de schepping van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid in de Europese Unie, in zijn conclusie 32 met name bepaald dat "minimumregels moeten worden vastgesteld voor de bescherming van slachtoffers van misdrijven". Ook de conclusies 5, 29, 31 en 33 hadden deze strekking alhoewel zij algemener waren gesteld.

Het huidige initiatief van de Portugese Republiek betreffende de status van het slachtoffer in de strafprocedure is derhalve gericht op de uitvoering en verwezenlijking van de politieke wil die door de Europese Raad in Tampere is uitgesproken.

Uw rapporteur maakt gebruik van deze gelegenheid om zijn welgemeende gelukwensen te richten aan het voorgaande Portugese voorzitterschap dat dit moedige en innoverende wetgevingsinitiatief heeft genomen evenals aan het huidige Franse voorzitterschap dat dit initiatief voortzet.

Het initiatief is een belangrijke vooruitgang bij de opbouw van een Europese strafrechtelijke ruimte alhoewel deze nog onvolledig en beperkt zal zijn. Desalniettemin komt het tegemoet aan de reële noden van een grote groep Europese burgers die tot dusver praktisch in de steek werden gelaten wanneer zij het slachtoffer werden van een misdrijf buiten de staat waar zij hun normale woonplaats hebben. Dit verplicht ook de lidstaten die tot dusver geen bijzondere aandacht hebben besteed aan slachtoffers van misdrijven op hun grondgebied, of dit nationale onderdanen zijn of buitenlanders, of die hiertoe slechts aarzelend zijn overgegaan, een minimumwetgeving goed te keuren die met deze slachtoffers rekening houdt.

Daarom onderstreept uw rapporteur nogmaals in duidelijke bewoordingen het belang van het Portugese initiatief omdat hiermee een zeer groot juridisch hiaat wordt gevuld dat onaanvaardbare nadelen en discriminaties inhield voor miljoenen burgers die zich vrij verplaatsen in de Europese Unie en het risico lopen slachtoffer te worden van enig delict. Zij worden echter geconfronteerd met het bestaan van vijftien strafrechtelijke grenzen die in de praktijk hun rechten niet hebben kunnen beschermen, die echter openstaan voor een vrij verkeer van delinquenten.

Het initiatief omvat vele positieve elementen zoals bijvoorbeeld de ruime maar juiste definitie van het begrip "slachtoffer" en de goedkeuring van maatregelen die impliciet zijn verbonden aan de alomvattende hulp die aan het slachtoffer moet worden geboden. Dit houdt een belangrijke vooruitgang in bij de harmonisatie van de normen van de lidstaten op het gebied van het strafrecht doordat aan artikel 29, derde streepje en artikel 34 lid 2, sub b) van het Verdrag betreffende de Unie een niet beperkende interpretatie wordt gegeven.

Volgens uw rapporteur vormen de bepalingen in de artikelen 9, 10, 11 en 12 zeer zeker een materie waarvoor regelgeving onder de derde pijler kan worden goedgekeurd.

Uw rapporteur is van mening dat het heel wel mogelijk is om onder dit kaderbesluit eenzelfde groen telefoonnummer voor alle lidstaten te installeren dat in alle officiële talen van de Unie de informatie verstrekt die het slachtoffer nodig heeft, en spreekt nogmaals zijn vreugde hierover uit aan het Portugese en Franse voorzitterschap.

Daarentegen zou uw rapporteur graag hebben gezien dat het Portugese voorzitterschap in zijn kaderbesluit zou hebben voorzien in de oprichting van:

- a) een Europese organisatie voor slachtoffers met als taak ervoor te zorgen dat er een status komt voor slachtoffers, de verschillende nationale organisaties die hulp bieden aan slachtoffers te coördineren en communautaire regelgeving voor te bereiden.
- b) een Europees fonds voor schadeloosstelling dat wordt opgedragen aan de hand van communautaire criteria te waarborgen dat het slachtoffer van een misdrijf op het grondgebied van de Unie een passende schadeloosstelling ontvangt.

Voorts is de rapporteur met het oog op de behartiging van de belangen van de onderdanen van mening dat het niet kan worden gerechtvaardigd dat de regelgeving inzake slachtoffers is verdeeld in enerzijds strafrechtelijke aspecten in overeenstemming met titel VI van het Verdrag betreffende de Europese Unie (derde pijler) en anderzijds de overige aspecten, voornamelijk die met betrekking tot de schadeloosstelling overeenkomstig de regels die zijn vastgesteld in het EG-Verdrag (eerste pijler).

Gezien deze dichotomie bij de behandeling door de Unie van problemen die de burgers betreffen dringt uw rapporteur er bij de Commissie en de Raad van Ministers van de Unie op aan dat, in overeenstemming met het bepaalde in artikel 42 van het Verdrag betreffende de Unie, met eenstemmigheid wordt besloten dat alle acties waarvan sprake is in artikel 29, worden opgenomen in titel IV van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap. Aldus zou binnen het communautaire kader een fusie plaatsvinden tussen de politionele en strafrechtelijke samenwerking enerzijds, en de samenwerking in burgerrechtelijke zaken en de maatregelen betreffende het vrije verkeer van personen anderzijds.

De logica en gerechtigheid verlangen dat alle maatregelen die worden goedgekeurd in verband met de afwikkeling van problemen van slachtoffers van delicten horizontale maatregelen op gelijk niveau zijn. Het is derhalve niet juist dat de strafrechtelijke aspecten terechtkomen in de derde pijler en de aspecten betreffende burgerrechtelijke zaken in de eerste pijler.

Om al deze redenen is uw rapporteur zich welbewust van de obstakels waarop het Portugese en thans het Franse voorzitterschap zijn gestuit. Er moest rekening worden gehouden met de nationale belangen van alle lidstaten gezamenlijk of van iedere lidstaat apart: zich bewegen op het drijfzand van deze beide facetten. Dit was bepalend voor de strekking van de meeste van de ingediende amendementen. Sommige amendementen zijn formeel van aard maar het merendeel werd opgesteld met het doel dat personen die het slachtoffer worden van een misdrijf, worden gerespecteerd en dat hun rechten worden erkend, dat rekening wordt gehouden met hun belangen en hun bijzondere positie. Kortom, dat personen die het slachtoffer zijn van een misdrijf in welke lidstaat van de Unie dan ook, een minimumbehandeling wordt gewaarborgd, hun waardigheid wordt beschermd, hun rechten op het verstrekken en het ontvangen van informatie en toegang tot de rechter worden gewaarborgd, en dat de geleden schade onmiddellijk, volledig en metterdaad wordt vergoed.

22 november 2000

ADVIES VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN EN INTERNE MARKT

aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

inzake het initiatief van de Portugese Republiek voor een kaderbesluit inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure (9650/2000 - C5-0392/2000 - 2000/0813(CNS))

Rapporteur voor advies: Klaus-Heiner Lehne

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie juridische zaken en interne markt benoemde op haar vergadering van 17 oktober 2000 Klaus-Heiner Lehne tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 23 oktober en 22 november 2000.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de hierna volgende amendementen.

Bij de stemming waren aanwezig: Ana Palacio Vallelersundi, voorzitter; Willi Rothley en Rainer Wieland, ondervoorzitters; Klaus-Heiner Lehne, rapporteur voor advies; Maria Berger, Carmen Cerdeira Morterero (verving Luis Marinho overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Francesco Fiori (verving Antonio Tajani overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Janelly Fourtou, The Lord Inglewood, Ioannis Koukiadis, Helmut Kuhne (verving Enrico Boselli overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Donald Neil McCormick, Arlene McCarthy, Manuel Medina Ortega, Bill Miller, Ria G.H.C. Oomen-Ruijten, Elena Ornella Paciotti, Bernhard Rapkay (verving Evelyne Gebhardt overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Astrid Thors, Diana Paulette Wallis, Joachim Wuermeling en Stefano Zappalà.

BEKNOPTE MOTIVERING

Algemeen

Na een mededeling van de Commissie over slachtoffers van misdrijven van 14 juli 1999 en de conclusies van de Europese Raad van Tampere (15/16.10.1999) heeft de Portugese Republiek op 24 augustus 2000 het onderhavige initiatief ingediend.

Het Europees Parlement heeft in zijn resolutie van 15 juni 2000 aangedrongen op maatregelen ter bescherming van het slachtoffer

Principiële beoordeling van het initiatief

In principe moet het initiatief als positief worden beoordeeld: alles wat van belang is, wordt erin vermeld.

Vermelding verdienen in dit verband:

- de artikelen over respect voor en erkenning van slachtoffers,
- het recht om gehoord te worden en het recht op informatie,
- waarborgen in verband met de communicatie,
- de mogelijkheid voor het slachtoffer om zelf aan de strafprocedure deel te nemen (art. 6; deelname niet alleen als getuige of partij),
- recht op bescherming (met in artikel 8, lid 4 wederom de in de Commissie juridische zaken reeds zeer omstreden bepalingen - zie de behandeling van het verslag-Di Pietro¹ - over het afleggen van verklaringen door het slachtoffer per videoconferentie),
- recht op schadeloosstelling in de strafprocedure (waarbij de lidstaten wordt voorgeschreven dat de schadeloosstelling en de teruggave als "sanctie of strafmaatregel" moeten gelden, art. 9, lid 2),
- de mogelijkheid om geschillen via bemiddeling te beslechten,
- de oprichting van gespecialiseerde diensten,
- voorkoming van (niet nader gedefinieerde) secundaire victimisatie,

enz.

Dit alles is zeer belangwekkend en van hoge morele waarde en lijkt veel op een verlanglijst.

Het Portugese initiatief kan ertoe leiden dat strafprocedures van sommige lidstaten die o.a. gebaseerd zijn op het principe van een openbare aanklacht van een aan de wet gebonden openbare aanklager, zodanig gewijzigd moeten worden dat althans een begin gemaakt wordt met een procedure waarbij uitgegaan wordt van twee partijen (de "partij" van het slachtoffer en de "partij" van de aangeklaagde, van wie nog bewezen moet worden dat hij schuldig is). Dit kan neerkomen op een ingrijpende verandering van nationale strafrechtprocedures.

De rechtsgrondslag

De enige schoonheidsfout van het Portugese initiatief is dat zowel in het EG-Verdrag als in het EU-Verdrag een rechtsgrondslag ontbreekt.

In het aangehaalde artikel 31, sub e) van het EU-Verdrag wordt louter bepaald dat er "geleidelijk maatregelen [worden aangenomen] tot opstelling van minimumvoorschriften met betrekking tot de bestanddelen van strafbare feiten...".

Het initiatief betreft echter niet het materiële strafrecht, maar het strafprocedurerecht.

Daarom lijkt het twijfelachtig of de aanneming van een kaderbesluit legitiem is. Als het Portugese initiatief alleen als aanbeveling van de Raad zou worden aangenomen, zou dit bezwaar (het ontbreken van een rechtsgrondslag) minder zwaar wegen.

Conclusies

Het initiatief als zodanig wordt toegejuicht.

Het ontbreken van een *rechtsgrondslag* in de Verdragen voor de aanneming van een *bindend besluit* wordt betreurd. Het initiatief kan alleen als *aanbeveling* worden goedgekeurd.

¹ A5-0019/2000, resolutie B5-0061/2000 van 17.2.2000 (Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie, Publicatieblad C 197 van 12.7.2000, blz. 1).

De in de Commissie juridische zaken (vergelijk het verslag-Di Pietro¹) reeds eerder omstreden bepaling over *video-opnamen* dient te worden geschrapt. Tegenover het recht van het slachtoffer staat nl. het grondrecht van de aangeklaagde (art. 6 van de Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden) op een eerlijk proces, met inbegrip van het recht om belastende getuigen rechtstreeks vragen te kunnen stellen. Dit recht is niet gewaarborgd bij het afspelen van video-opnames.

AMENDEMENTEN

De Commissie juridische zaken en interne markt verzoekt de ten principale bevoegde Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Initiatief van de Portugese Republiek²

Amendementen van het Parlement

(Amendement 1)
Artikel 8, lid 4

4. Wanneer het slachtoffer, gelet op zijn leeftijd, de aard van het strafbaar feit of om andere redenen, dient te worden beschermd tegen de gevolgen van zijn verklaring ter terechtzitting, waarborgen de lidstaten het recht van het slachtoffer om met gesloten deuren een verklaring af te leggen dan wel om gebruik te maken van videoconferentie, ***opgenomen verklaringen*** of andere dienstige middelen, onverminderd artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

4. Wanneer het slachtoffer, gelet op zijn leeftijd, de aard van het strafbaar feit of om andere redenen, dient te worden beschermd tegen de gevolgen van zijn verklaring ter terechtzitting, waarborgen de lidstaten het recht van het slachtoffer om met gesloten deuren een verklaring af te leggen dan wel om gebruik te maken van videoconferentie of andere dienstige middelen, onverminderd artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Motivering

De in de Commissie juridische zaken (vergelijk het verslag-Di Pietro) reeds eerder omstreden bepaling over video-opnamen dient te worden geschrapt. Tegenover het recht van het slachtoffer staat nl. het grondrecht van de aangeklaagde (art. 6 van de Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden) op een eerlijk proces, met inbegrip van het recht om belastende getuigen rechtstreeks vragen te kunnen stellen. Dit recht is niet gewaarborgd bij het afspelen van video-opnames.

¹ A5-0019/2000, resolutie B5-0061/2000 van 17.2.2000 (Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie, Publicatieblad C 197 van 12.7.2000, blz. 1).

² PB C 243 van 24.8.2000, blz. 4.

22 november 2000

ADVIES VAN DE COMMISSIE RECHTEN VAN DE VROUW EN GELIJKE KANSEN

aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

inzake het initiatief van de Portugese Republiek voor een kaderbesluit inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure (9650/2000 - C5-0392/2000 - 2000/0813(CNS))

Rapporteur voor advies: Miet Smet

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen benoemde op haar vergadering van 14 september 2000 Miet Smet tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergadering van 21 november 2000.

Op dezelfde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de hierna volgende amendementen.

Bij de stemming waren aanwezig: Maj Britt Theorin, voorzitter; Anne E.M. Van Lancker, ondervoorzitter; Miet Smet, rapporteur voor advies; María Antonia Avilés Perea, Geneviève Fraisse, Fiorella Ghilardotti, Lissy Gröner, Christa Klaß, Lousewies van der Laan, Astrid Lulling, Erika Mann, Maria Martens, Christa Prets, Patsy Sörensen, Joke Swiebel en Helena Torres Marques.

AMENDEMENTEN

De Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen verzoekt de ten principale bevoegde Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Tekst van het initiatief¹

Amendementen van het Parlement

(Amendement 1)
Artikel 2

Respect en erkenning

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om te waarborgen dat het slachtoffer met respect voor zijn persoonlijke waardigheid wordt bejegend, en erkennen de rechten en rechtmatige belangen van het slachtoffer in elke fase van de procedure.

Respect en erkenning

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om te waarborgen dat het slachtoffer met respect voor zijn persoonlijke waardigheid wordt bejegend, en erkennen de rechten en rechtmatige belangen van het slachtoffer in elke fase van de

¹ PB C 243 van 24.8.2000, blz. 4.

procedure. *Speciale aandacht dient te worden besteed aan groepen die vanwege hun leeftijd, geslacht of om andere redenen bijzonder kwetsbaar zijn*

De lidstaten erkennen voorts de noodzaak van een multidisciplinaire aanpak bij de opvang van slachtoffers, afhankelijk van het soort misdrijf en afhankelijk van de behoeften van het slachtoffer.

Motivering

Het is belangrijk slachtoffers en de meest kwetsbare personen de best mogelijke hulp te bieden.

(Amendement 2)

Artikel 3

Recht om gehoord te worden

De lidstaten waarborgen het slachtoffer het recht in de procedure gehoord te worden en het recht bewijsmiddelen aan te voeren, onder de voorwaarden die voor een correct verloop van de procedure noodzakelijk worden geacht.

Recht om gehoord te worden

De lidstaten waarborgen het slachtoffer het recht in de procedure gehoord te worden en het recht bewijsmiddelen aan te voeren, onder de voorwaarden die voor een correct verloop van de procedure noodzakelijk worden geacht.

De lidstaten erkennen dat het belangrijk is het vertrouwen van slachtoffers in het strafrecht te verbeteren, inzonderheid ten aanzien van de meest kwetsbare personen, en dat de medewerking van slachtoffers als getuige moet worden aangemoedigd.

Motivering

Vertrouwen is van essentieel belang voor een goed verloop van de gerechtelijke procedure en een constructieve bijdrage van het slachtoffer. Dit geldt met name ten aanzien van personen die bijzonder kwetsbaar zijn.

(Amendement 3)

Artikel 4, lid 1

Recht op informatie

1. De lidstaten waarborgen, via geschikte communicatiemiddelen, dat het slachtoffer toegang heeft tot de voor de bescherming van zijn belangen relevante informatie, vanaf het begin van de procedure, met name *vanaf* het eerste contact met de

Recht op informatie

1. De lidstaten waarborgen, via geschikte communicatiemiddelen, dat het slachtoffer toegang heeft tot de voor de bescherming van zijn belangen relevante informatie, vanaf het begin van de procedure, met name *bij* het eerste contact met de politie

politie; die informatie dient ten minste het volgende te omvatten:

of de gerechtelijke diensten, die speciaal opgeleid zijn om op begrijpelijke en geruststellende wijze met slachtoffers om te gaan; die informatie dient ten minste het volgende te omvatten:

Motivering

De politie en de gerechtelijke diensten spelen een essentiële rol, omdat zij vaak de eersten zijn waarmee het slachtoffer in contact komt. Zij moeten de fysieke veiligheid van het slachtoffer verzekeren, maar ook psychologische steun bieden. Het is tevens de taak van de politie als eerste contact om het slachtoffer alle noodzakelijke informatie te verstrekken.

(Amendement 4)
Artikel 4, sub a)

a) tot welke soorten diensten of organisaties het slachtoffer zich met het oog op hulp kan richten;

a) tot welke soorten diensten of organisaties het slachtoffer zich met het oog op hulp kan richten, ***onder meer voor passende huisvesting met voldoende veiligheidswaarborgen;***

Motivering

Om verdere schade te voorkomen moet worden gezorgd voor huisvesting van slachtoffers die geen woning hebben en niet over de nodige financiële middelen beschikken.

(Amendement 5)
Artikel 4 sub f) bis (nieuw)

f bis) in hoeverre het slachtoffer recht heeft op medische en psychologische begeleiding, met name in geval van aanzienlijke letsels bij personen die het slachtoffer zijn van fysiek en/of seksueel geweld;

Motivering

Seksueel geweld is evenals alle andere vormen van geweld een onaanvaardbare schending van de fundamentele mensenrechten. Dergelijke misdrijven vereisen een specifieke aanpak, alsmede gerechtelijk en medisch personeel dat speciaal is opgeleid om met deze slachtoffers om te gaan.

(Amendement 6)
Artikel 4 sub f) ter (nieuw)

f ter) indien dit gerechtvaardigd is, onder welke voorwaarden het slachtoffer recht heeft op steun voor terugkeer naar zijn land van herkomst of verblijf en/of een voorlopig verblijfsrecht;

Motivering

De terugkeer van verplaatste slachtoffers kan de laatste logische stap zijn in de opvang van slachtoffers, met name in het geval van moeders die hun kinderen in het land van herkomst hebben achtergelaten.

(Amendement 7)

Artikel 4, sub g)

g) welke vereisten en voorwaarden verbonden zijn aan het recht van het slachtoffer op schadeloosstelling;

g) welke vereisten en voorwaarden verbonden zijn aan het recht van het slachtoffer op schadeloosstelling **en op teruggave van zijn bezittingen**;

Motivering

Coherentie met artikel 9.

(Amendement 8)

Artikel 5

Waarborgen in verband met de communicatie

De lidstaten treffen, op dezelfde manier als voor de verdachte, de noodzakelijke maatregelen om te vermijden dat taalproblemen of een gebrek aan uitdrukkings- of begripsvermogen een beletsel vormen voor het rechtstreekse of onrechtstreekse begrip door het slachtoffer van de voor de procedure doorslaggevende handelingen, en voor de eventuele tussenkomst van het slachtoffer in deze handelingen, in het bijzonder door middel van passende vertolkings- en communicatiefaciliteiten.

Waarborgen in verband met de communicatie

Vanaf het eerste contact met de politie of de gerechtelijke diensten treffen de lidstaten, op dezelfde manier als voor de verdachte, de noodzakelijke maatregelen om te vermijden dat taalproblemen of een gebrek aan uitdrukkings- of begripsvermogen een beletsel vormen voor het rechtstreekse of onrechtstreekse begrip door het slachtoffer van de voor de procedure doorslaggevende handelingen, en voor de eventuele tussenkomst van het slachtoffer in deze handelingen, in het bijzonder door middel van passende vertolkings- en communicatiefaciliteiten.

Motivering

Het is vanzelfsprekend van groot belang dat het slachtoffer zich vanaf het begin in zijn moedertaal kan uitdrukken.

(Amendement 9)

Artikel 8, lid 4 bis (nieuw)

4 bis. In het kader van het onderzoek en tijdens het proces zien de lidstaten erop toe dat in het voorlichtingsbeleid en in de betrekkingen met het publiek (media) terdege rekening wordt gehouden met de noodzaak om het slachtoffer te

beschermen tegen publiciteit die zijn privé-leven of zijn waardigheid aantast, met name in gevallen van seksueel geweld.

Indien fysieke bescherming (veiligheid) en/of morele bescherming (waardigheid) van het slachtoffer noodzakelijk zijn, moet het proces met gesloten deuren plaatsvinden en moet de verspreiding van de persoonsgegevens van het slachtoffer aan de nodige beperkingen worden onderworpen.

Motivering

Seksueel geweld vereist een specifieke aanpak. Het is belangrijk de informatieverspreiding te controleren. Het bekendmaken van de feiten in de media kan negatieve gevolgen hebben voor de veiligheid van het slachtoffer, zijn waardigheid en zijn getuigenis.

(Amendement 10)

Artikel 9, lid 4 bis (nieuw)

4 bis. De schadeloosstelling van het slachtoffer moet voorrang krijgen op de betaling van boeten en gerechtsonkosten aan de staat.

Motivering

De teruggave van bezittingen of een onmiddellijke, zij het gedeeltelijke schadeloosstelling houden in dat het slachtoffer vanaf het begin financieel wordt gesteund. Dit draagt ertoe bij dat het slachtoffer vertrouwen krijgt in het gerechtelijk apparaat en zijn constructieve medewerking verleent. Daarom is het ook belangrijk dat prioriteit wordt gegeven aan de schadeloosstelling van slachtoffers.

(Amendement 11)

Artikel 10, lid 1 bis (nieuw)

1 bis. De lidstaten zien erop toe dat de bemiddelaars afkomstig zijn uit alle geledingen van de samenleving, mannen zowel als vrouwen, en dat zij een gedegen inzicht hebben in de plaatselijke cultuur en gemeenschappen.

Motivering

De bemiddelaars moeten een opleiding krijgen die een volledig en diepgaand begrip mogelijk maakt van de schade en de context waarin deze werd toegebracht.

(Amendement 12)

Artikel 11, lid 1 bis (nieuw)

1 bis. De lidstaten trachten de procedure voor het indienen van klachten en de hiertoe gebruikte formulieren te harmoniseren, teneinde vertragingen als gevolg van verschillen in de strafprocedure te voorkomen.

Motivering

Een harmonisatie van de procedures lijkt wenselijk om een betere samenwerking tussen de lidstaten te bevorderen en de strafprocedure te bespoedigen.

(Amendement 13)

Artikel 14, lid 1

Beroepsopleiding van de personen die in de procedure optreden en met de slachtoffers in contact staan

1. De lidstaten stimuleren maatregelen die, in overheidsdiensten of via financiering van de organisaties voor slachtofferhulp, een passende beroepsopleiding mogelijk maken voor de personen die in de procedure optreden of die gewoon met het slachtoffer in contact staan.

Beroepsopleiding van de personen die in de procedure optreden en met de slachtoffers in contact staan

1. De lidstaten stimuleren maatregelen die, in overheidsdiensten of via financiering van de organisaties voor slachtofferhulp, een passende *en op de specifieke behoeften van de meest kwetsbare groepen afgestemde* beroepsopleiding mogelijk maken voor de personen die in de procedure optreden of die gewoon met het slachtoffer in contact staan.

Motivering

Personen die in de procedure optreden en slachtoffers opvangen moeten een passende beroepsopleiding krijgen, zodat zij op de juiste wijze kunnen reageren op een crisissituatie. Wanneer het gaat om meer kwetsbare personen moeten hulpverleners hun optreden indien nodig kunnen aanpassen aan de behoeften van het slachtoffer.

(Amendement 14)

Artikel 14, lid 2

2. Lid 1 geldt in het bijzonder voor politiediensten en *medewerkers van het gerecht*.

2. Lid 1 geldt in het bijzonder voor politiediensten en *de magistratuur*.

Motivering

Het gebruik van het woord medewerkers is te vaag.